

بسمه تعالی

گزارشی پیرامون مسائل و موانعی که هیئت اعزامی امام خمینی در تأمین نفت مصرف داخلی با آنها مواجه شد "دشمن در لباس دوست"

ایفای نقش اصلی ایران امید در صحنه بین‌المللی، که تأمین بی‌چون و چرا و مطمئن نفت بود پایان یافته بود، و در پی آزاد کردن خود از اسارت داخل و خارج در جستجوی نقشی تازه بود. نقش تازه‌ای که مانند نقش قبلی آن گرمابخش است. اگر تا این زمان انرژی و گرمای نفت آن چرخ‌های دنیای استیلاگر و صنعتی مرفه را به حرکت می‌آورد، اینک انقلاب اصیل آن که از توحید و تشیع مایه می‌گیرد، دل‌های مستضعفین، ستم‌دیدگان و مسلمین اسیر در بند جهل و ظلم را گرم می‌کند و امید آزادی می‌بخشد، لیکن برای ایفای این نقش، پیش‌تاز باید باقی بماند و در این جهت بکوشد.

بتدریج که با هواپیمای شرکت نفت به جزیره خارک نزدیک می‌شدیم دهها کشتی عظیم نفت‌کش که روی امواج آرام خلیج فارس بی‌حرکت منتظر دستور فرماندهان خود بودند توجه ما را جلب می‌کرد. حدود صد کشتی غول‌پیکر نفت‌کش (که ظرفیت آنها تا حد ۵۵۰،۰۰۰ تن نیز می‌رسد) به انتظار دریافت نفت و یا حتی سوخت مصرف خود برای بازگشت انتظار می‌کشیدند.

لیکن جریان بارگیری و صدور نفت کاملاً قطع بود و انتظار بی‌فایده، آنچه روزی تصورش نمی‌رفت تحقق یافته بود، قدرت شیطانی و به ظاهر شکست‌ناپذیر شرکتهای نفتی و کشورهای آمریکا و اروپایی و اسرائیل و آفریقای جنوبی در برابر ایمان و مقاومت مردمی ضعیف و بی‌سلاح که به یاری خداوند و به رهبری امام خود بپا خواسته‌اند، بی‌اثر و خنثی شده بود.

بدین منظور اینک امام پیام داده است که علیرغم تبلیغات و اتهامات رژیم نظامی، برای بقا و زندگی مردم ایران نفت تأمین شود اما جریان سیل‌آسای آن به خارج همچنان متوقف بماند.

در اجرای پیام، هیئت با مسائل و مشکلاتی مواجه شد که دارای ابعاد فنی و سیاسی بود. هدف از این گزارش تحلیلی، مختصر اشاره به این مسائل برای روشن شدن مطلب است.

ابتدا به جنبه فنی مسائل می‌پردازیم. صنعت نفت جنوب عمدتاً به نحوی طراحی و تأسیس گردیده است که نفت را بطور مؤثر به خارج صادر کند و ضمناً مصرف داخلی را نیز پاسخگو باشد.

بدین جهت تأمین مصرف داخل بدون صدور مواد نفتی به خارج عملی در خلاف جهت روش فعلی است و با مشخصات تأسیسات و تشکیلات فعلی هماهنگ نیست. بعبارت دیگر اگر صدور بطور کامل قطع شود تأمین مواد نفتی برای مصرف داخل بطور کامل ممکن نیست و برعکس اگر مواد نفتی برای تأمین مصرف داخلی بطور کامل تأمین گردد، صدور مواد نفتی معینی لازم خواهد بود. بعنوان مثال در

رفسنجانی در اهواز و پالایشگاه نفت نیز در خلع سلاح کردن کمونیست‌ها بسیار مؤثر بود. امواج استقبال مردم در هریک از شهرها، از اهواز گرفته تا آبادان، ماهشهر، خارک، دوگنبدان، شیراز و ... به قدری شدید بود که قبل از آغاز مأموریت حتی فکر آن را هم نمی‌توانستیم بکنیم. در جریان مأموریت کارکنان شرکت نفت از سطح مدیریت تا کارکنان فنی همگی هر گونه همکاری لازم را به عمل می‌آوردند.

در پالایشگاه آبادان و بعضی از مناطق نفتی، بعضی از کارکنان پرسابقه و سالمند که دوران ملی شدن نفت را در اوائل سال‌های ۱۳۳۰ به یاد می‌آوردند و بخاطر داشتند که در آن زمان نیز دکتر مصدق، مهندس بازرگان را برای خلعید از انگلیسی‌ها مأمور جنوب کرد، این بار نیز با دیدن مهندس بازرگان با حالتی پراز شوق و جذب و حیرت از هیئت استقبال می‌کردند و به خاطرات سال‌های ۱۳۳۰ اشاره می‌کردند.

به لحاظ سیاسی دستگاه و رژیم رو به زوال پهلوی و مسئولین شرکت نفت مقاومت قابل توجهی در مقابل هیئت نمودند و یا نتوانستند بکنند و مقاومت مستقیم و غیرمستقیم و کارشکنی عمده از جانب کمونیست‌ها انجام گرفت.

این افراد به فعالیت‌های حزبی و گروهی خود پس از پیروزی انقلاب نیز ادامه دادند و بسیاری از آنها به جرم همکاری با احزاب کمونیست و کارشکنی در امور شرکت توقیف و بازداشت گردیدند. بسیاری از این افراد نیز در انجمن‌ها و سازمان‌های کارگری که همزمان با اوج گرفتن امواج انقلاب و بعد از پیروزی ایجاد گردید وارد شدند و بسیاری از مشکلات کارگری و فنی را ایجاد نمودند، لیکن بتدریج بسیاری از آنان شناخته و کنار گذاشته شدند.

امید است این دشمنان که در لباس دوست ظاهر گردیدند نتوانند به انقلاب اسلامی ایران آسیبی وارد نمایند.

پالایشگاه آبادان که می‌تواند روزانه تا ۶۰۰ هزار تن نفت خام را تصفیه کرده و بسیاری از مواد مورد نیاز مملکت را تأمین کند، هر روز در حدود ۲۵۰ هزار بشکه مازوت (نفت کوره) تولید می‌شود که فقط ۱۰ تا ۲۰ هزار تن آن مصرف داخل است در نتیجه بیش از ۲۰۰ هزار بشکه مواد حاصله باید به خارج صادر گردد و گرنه انبارها و مخازن نفت هرچقدر هم که بزرگ باشند بالاخره پر می‌شوند، و مانع تولید اضافی خواهند شد. علاوه بر نفت کوره (مازوت) مواد دیگری مانند بنزین هواپیما، بنزین اتومبیل و نفتا را نیز می‌توان ذکر کرد. بطوریکه درصد کل محصولی که اجباراً باید صادر گردد حدود ۴۵ درصد کل تولید پالایشگاه می‌شود.

تأمین گاز مایع نیز مسئله‌ای شبیه مشکل بالا را ایجاد می‌کند. مصرف گاز مایع حدود ۱۶،۰۰۰ بشکه در روز است. میزان تولید گاز مایع در پالایشگاههای شیراز، تبریز، کرمانشاه و آبادان کمتر از مقدار مذکور است و بدین منظور ۷،۰۰۰ بشکه دیگر باید از طریق پالایشگاه ماهشهر که وظیفه آن تولید گاز مایع است، انجام پذیرد. لیکن این پالایشگاه نمی‌تواند فقط با ظرفیت ۷،۰۰۰ تن گاز مایع کار کند زیرا ظرفیت آن حدود ۶۰،۰۰۰ بشکه می‌باشد و حداقل ظرفیت مجاز آن حدود ۲۰،۰۰۰ بشکه است، اگر این پالایشگاه بکار افتد، تولید اضافی آن را که اقل ۱۳۰۰۰ بشکه می‌باشد باید بنحوی صادر کرد و یا از بین برد که هیچکدام مجاز و صحیح نیست. ولی مسئله در اینجا ختم نمی‌گردد بدین ترتیب که اگر قرار باشد این پالایشگاه با حداقل ظرفیت ممکن یعنی ۲۰،۰۰۰ بشکه کار کند واحدی که قرار بود گاز مورد نیاز این پالایشگاه را تأمین کند یعنی واحد ۶۰۰ NGI به تنهایی قادر نیست میزان ۲۰،۰۰۰ بشکه گاز خام مورد نیاز پالایشگاه ماهشهر را تأمین کند. بنابراین باید دستگاه NGL دیگری مانند ۴۰۰ NGL بکار بیافتد، لیکن کار افتادن ۴۰۰ NGL خود مستلزم باز کردن و راه انداختن چاههای دیگر است که نفت آنها اجباراً باید صادر گردد. بهمین ترتیب ملاحظه می‌شود که تمام اجزاء این منظومه بطور مستقیم یا غیرمستقیم به هم مرتبط می‌باشد و تأمین کامل نیاز نفت داخل، بدون صادرات و بدون تغییر در سیستم (۱) فنی تولید و توزیع نفت، (۲) و بدون تغییر در ترکیب و عادات مصرف مواد نفتی (۳) و حداقل صادرات غیرممکن است. هریک از موارد فوق نیازمند زمان کافی است، که در ارتباط با مسائل سیاسی، هیئت در انجام وظیفه و مأموریت خود با آنها مواجه شد. مهمترین مسئله کارشکنی گروههای مارکسیست بود که تحت لوای انقلاب و شعارهای دروغ انجام می‌گرفت.

از همان روز اول که وارد اهواز شدیم و از همان جلسه اول که بین عده‌ای از نمایندگان کارکنان شرکت نفت و اعضای هیئت اعزامی انجام گرفت، مارکسیست‌ها و کمونیست‌هایی که در تشکیلات کارگران نفوذ کرده بودند شروع به ایرادگیری کردند ابتدا در مورد حکم امام که برای مهندس بازرگان صادر شده بود اظهار تردید گردید. بعد از آنکه معترضین متوجه شدند از این طریق نمی‌توانند مأموریت کارشکنانه خود را انجام دهند، راجع به محتوای حکم شروع به کارشکنی کردند که اصلاً و ابداً امکان‌پذیر نیست که پالایشگاه آبادان چاههای نفت را بکار انداخته و این کار به نفع دستگاه و امپریالیسم و خیانت به انقلاب است و ... مهمترین هدف آنها لاق کردن مأموریت هیئت و بی‌اعتبار کردن آن بود. خوشبختانه با نظم و پشتکار اعضای هیئت مخصوصاً استقبالی که مردم از آقای مهندس بازرگان در هر منطقه نفتی کردند، توطئه گروههای کمونیست خنثی شد. سخنرانی‌های آقای هاشمی